

Aan de leden van de vaste Commissie voor
Infrastructuur en Milieu
Uit de Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
25000 EA DEN HAAG

Utrecht, 04-02-2011
Betreft: Nota overleg luchtvaartnota 7 februari 2011
Onze referentie: MB/ic/110204. 019
Contactpersoon: M. van Biezen

HAMBURGERSTRAAT 28A
3512 NS UTRECHT
NEDERLAND
T +31(0)30 2331328
F +31(0)30 2331311
INFO@NATUURENMILIEU.NL
WWW.NATUURENMILIEU.NL

Geachte dames en heren,

Vliegtuiggeluid meten ter controle: de mogelijkheden van Luistervink.

Tijdens de hoorzitting over de Luchtvaartnota 3 februari 2011, werd de vraag gesteld hoe en of vliegtuiggeluid goed is te meten om de lokale geluidsontwikkeling in de woonwijken te kunnen controleren. De heer Van Biezen van Natuur en Milieu gaf aan dat er goede mogelijkheden zijn met het systeem Luistervink. Op uw verzoek hierbij de verzochte informatie ter onderbouwing.

Waarom meten?

Met lokale metingen kan worden gecontroleerd of de geluidsbelasting in de afzonderlijke woonwijken niet hoger wordt dan verwacht, of hoger dan een lokaal vastgestelde norm. Daarbij zijn afwijkingen van plus of min 1 decibel betrouwbaar genoeg. Daarbij gaat het om controle op de jaargemiddelde geluidsbelasting Lden cq Lnight, aangezien voor die grootheden dosis-effect relaties zijn ontwikkeld waarmee het gemiddeld optredende percentage gehinderden, ernstig gehinderden en slaapverstoorden in een woonwijk kan worden bepaald. Vaststelling van de lokale geluidbelasting in die grootheden maakt ook vergelijking mogelijk met andere EU-luchthavens, met wegverkeer en met spoorlijnen, om zodoende een beeld te krijgen van het geluidprobleem.

Het meten van geluid in de praktijk – ook bij regen en harde wind – kan tegenwoordig heel nauwkeurig, nl. met een nauwkeurigheid van 1 dB voor een individuele meting. Dit is ruim voldoende om op basis van alle vliegtuigpassages een betrouwbaar jaargemiddelde te berekenen. Ruim voldoende dus om met metingen het lokaal optredende geluid te controleren (en ook ruim voldoende om het rekenmodel te valideren). Essentieel is wel dat door het meetsysteem geen lawaaiige vliegtuigen gemist worden, en dat er geen andere geluidsevents

ten onrechte worden gekwalificeerd als vliegtuigpassage (denk aan een langsrijdende brommer, een zingende vogel naast de microfoon of een sirene in de buurt).

Twee meetsystemen: NOMOS (Lochard) en Luistervink

NOMOS (Lochard) is het geluidsmeetsysteem van Schiphol. Luistervink is het onafhankelijk meetsysteem van Geluidconsult BV dat samenwerkt met het grote geluidsbureau DGMR. Twee onafhankelijke onderzoeken (van RIVM en de Commissie Deskundigen Vliegtuiggeluid) tonen aan dat nauwkeurig meten tegenwoordig goed kan en dat Luistervink aanzienlijk beter presteert dan het meetsysteem van Schiphol (NOMOS oftewel Lochard). Onderstaande vergelijking is met name gebaseerd op deze onderzoeken. In de bijlage wordt dit nog iets verder uitgewerkt met citaten uit beide onderzoeken.

Voordelen Luistervink t.o.v. NOMOS (Lochard)

1. Betrouwbaarder
 - In de praktijk is gebleken dat het systeem Luistervink geluiden boven de 40 á 45 dB Lden betrouwbaar kan meten binnen 1 dB nauwkeurigheid. Daarnaast kan het lage geluidsbronnen en windverstoring onderdrukken door een goed ontwerp van de microfoonopstelling. Tot slot is Luistervink beter dan NOMOS in staat om geluidsevents te negeren die lijken op vliegtuigen maar het niet zijn (adhv het tijdsverloop van het geluid van een passerend vliegtuig). De metingen van Luistervink wijken maximaal 1 dB af van de juiste waarden, terwijl NOMOS (Lochard) 2 dB, 3,5 dB en 6 dB afweek (Rapport CDV januari 2006, p41).
2. Functioneler
 - Het NOMOS systeem mist een essentiële functie, namelijk dat het de geluidsbelasting in Lden/Lnight niet registreert. Terwijl dat precies de waarden zijn die nodig zijn om de metingen te kunnen vergelijken met de in het Gebruiksplan van de luchthaven geprognoseerde waarden (en met andere hinderbronnen). Luistervink kan dit wel.
 - Luistervink heeft in tegenstelling tot NOMOS géén radarwaarnemingen nodig om een geluidsevent van een vliegtuig te kunnen onderscheiden van andere geluiden.
3. Goedkoper
 - Luistervink kost circa €30.000 per geluidsmeter, NOMOS circa €100.000.
4. Snel toepasbaar
 - Luistervink wordt al toegepast op 9 locaties in vijf gemeenten. Er is jaren ervaring mee. Het systeem is dus direct inzetbaar, met de noodzakelijke functionaliteit.
 - NOMOS meetstations zijn op 29 plekken actief en interactief te volgen via de website van Schiphol. Het kan alleen niet wat nodig is (zie punt 2). Het zal nog jaren duren voordat NOMOS aangepast is aan de benodigde functionaliteiten en opnieuw getest.
5. Onafhankelijk
 - NOMOS is het meetsysteem van Schiphol. De sector controleert dan zichzelf.
 - Luistervink is goed in te zetten als het meetnetwerk van samenwerkende decentrale overheden. Regio controleert dan zelf of de feitelijke lokale geluidsbelasting overeenkomt met de verwachte lokale geluidsbelasting aangegeven door de luchtvaartsector.

Hoe verder:

In principe kunnen er binnen een jaar twintig Luistervink meters extra worden geplaatst, maar Geluidconsult zal dit precies moeten aangeven. Een goed model zou zijn 30 á 50 luistervinkmeters in de regio in opdracht van bv. 30 gemeenten en 2 provincies in een Samenwerkingsverband. Dit kost eenmalig 1 á 1,5 miljoen euro investering en naar schatting jaarlijks zo'n 200.000 euro voor onderhoud, signalering en rapportage. Een geïntegreerde rapportage naast de rapporten per meter heeft een grote informatieve waarde. Aldus zou er een onafhankelijk decentraal netwerk van geluidsmeters beschikbaar komen, dat vertrouwen geniet en draagvlak heeft onder bewoners en lagere overheden. NOMOS heeft niet de benodigde functionaliteiten en betrouwbaarheid en blijft een systeem van de sector, die zichzelf controleert.

Wij verzoeken u maandag 7 februari a.s. in het Nota Overleg te bepleiten dat er in de regio Schiphol een veel uitgebreider Luistervink-meetnet komt in handen van de lagere overheden (in een Samenwerkingsverband), maar tenminste deels betaald door het Rijk, bv. uit de geluidheffing op vliegtuigen waaruit de honderden miljoenen isolatiekosten worden betaald. Overwogen kan worden bij elk van de regionale luchthavens ook in woonwijken wat Luistervinkmeters neer te zetten zodat een betrouwbaar landsdekkend beeld kan worden verkregen.

Hoogachtend,
Natuur & Milieu

Maarten van Biezen

Mede namens
Belangenbehartiging Omwonenden Welschap (BOW), Klaas Kopinga
Bescherming Leefmilieu Regio Schiphol (BLRS), Rob van den Brink
Vereniging Milieufederatie Noord-Holland, Ernest Briët